KURJER WARSZAWSKI.

D. 20. Czerwca. — Rok 1846. Sobota. № 160. Jutro, Śty Aloizy. Dzień najdłuższy.

Zgromadzenie XX. *Franciszkanów*, najczulsze składa podziękowanie Amatorom muzycznym, którzy gorliwością ku chwale BOŻEJ powodowani, raczyli licznie zebrać się pod przewodnictwem JP. Konst: *Chwalibog*, i z przykładną pobożnością wykonali pienia swe w czasie uroczystości na cześć Śgo Antoniego Padewskiego.

N. PAN, w czasie bytności swej w Warszawie, z zadowoleniem dostrzegłszy w mieście tutejszem wzorowy porządek pod każdym względem, rozkazem dziennym pod d. 28 Maja r. b. wydanym, Najłaskawiej oświadczyć raczył zupełną Swą wdzięczność JO. Namiestnikowi Królestwa Polskiego, Jenerał-Feldmarszałkowi Xięciu Warszawskiemu; niemniej Najwyższe zadowolenie: Warszawskie: woiennemu Jenerał-Gubernatorowi, Jenerał-Adjut: Xciu *Gorczakow 3;* Jenerał-Lejt: p. o. Warszaws: woiennego Gubernatora *Okuniew 1;* Komendantowi m. Warszawy *Tutczkowi;* Jenerał-Majorom: Warszawsk: Ober-Policmajstrowi *Abramowiczowi*, i Korpusu Żandarmów Puchale *Cywińskiemu;* Dowódzcy Warszaws: dywizjonu Żandarmów, Pułkownikowi *Rudzewiczowi;* oraz wszystkim PP. Sztabs i Ober Oficerom zarządu tutejszej Policji i dywizjonu Żandarmów; niższym zaś stopniom Policji i wspomnionego dywizjonu, przeznaczyć raczył po 25 kop. sr. na osobę.

N. PAN 5go b. m. raczył postanowić: »Osoby do stanu *Nauczycielskiego* należące, a mianowicie: Dyrektorowie, Inspektorowie, Profesorowie i Nauczyciele szkół i zakładów Naukowych Okręgu Naukowego Warszaws:, Profesorowie kursów prawnych przy Uniwersytetach Cesarstwa dla młodzieży Królestwa ustanowionych, oraz Nauczyciele szkół Elementarnych stałych w Królestwie Polskiem, wcieleni być maią do stowarzyszenia Emerytalnego Cywilnego, Ustawą Emerytalną z d. 4/16 Marca 1835 r., tudzież dodatkowym Ukazem z d. 2/14 Lipca 1841 r. urządzonego. Wymienione w artykule poprzedzaiącym osoby, poczynaiąc od włącznie r. 1846, wnosić będą na rzecz funduszu Emerytalnego od płac przez nich pobieranych, składkę po 4%, Skarb zaś Królestwa dopłacać będzie za nich iak dotąd po 3%, a nadto obowiązane być maią opłacać iednorazowie 1/6 część przewyżki rocznej od powiększonych płac, w myśl artykułu 1go lit: B. powołanego wyżej Ukazu dodatkowego, z d. 2/14 Lipca 1841 r. Piętnaście lat skończonych czynnej i płatnej służby osób wyżej wymienionych, nadawać będzie tytuł do pensji wyrównywaiącej iednej czwartej części najwyższej płacy, od której składka Emerytalna przez lat 5 wnoszoną była; za każdy zaś rok skończony nad lat 15, taż pensja powiększać się będzie o iedną piątą część, a to aż do włącznie lat 30 skończonych; po upłynieniu których, wyrówna całej najwyższej płacy i powiększać się już nie będzie. Gdyby która z osób wyżej wymienionych, otrzymała pensję emerytalną przed dojściem do lat 45 wieku swego, w takim razie obowiązaną będzie opłacać aż do dojścia tegoż wieku, składkę emerytalną po 7% w stosunku najwyższej płacy, od iakiej emeryturę mieć będzie przyznaną. Osoby wyżej wymienione, któreby od włącznie r. 1846 przeszły ze służby Cesarstwa do służby Królestwa, obowiązane będą wnieść do funduszów stowarzyszenia emerytaln: składkę 7% z procentem składanym za cały czas poprzedniej służby, od r. 1824, iako epoki zaprowadzenia w Królestwie Stowarzyszenia emerytalnego, w stosunku płacy, którą po przejściu do służby Królestwa po raz pierwszy otrzymali, z potrąceniem wszakże procentu po 2% iaki już w Cesarstwie na fundusz pensji wysłużonych uiścili. Przez wcielenie do Stowarzyszenia emerytaln: Cywilnego, Profesorów kursów prawnych, dla młodzieży Królestwa przy Uniwersytetach Cesarstwa ustanowionych, Decyzja Nasza z d. 8go Grudnia 1842 r. przestaie obowiązywać. Wszelkie rozporządzenia zawarte w Ustawie emerytalnej z dnia 4/16 Marca 1835 r. i w Ukazie dodatkowym z d. 2/14 Lipca 1841 r. o ile niniejszemu Ukazowi Naszemu nie są przeciwne, maią być zastosowane do osób w art: 1m onegoż wymienionych. Do rozpoznania praw Profesorów i Nauczycieli pod względem pensji emerytalnych, mianowany będzie przez Nas, na przedstawienie Rady Administr: Król: Polskiego, ieden Członek do Składu Komisji emerytalnej, ze strony Okręgu Naukowego Warszawskiego. Duchowni obojga wyznań Ewanielickich pozostaią przy prawach do pensji, według zasad Ukazem z d. 19 Kwiet: (1 Maja) 1825 r. nadanych. Urzędnicy i inne osoby, składaiące Okręg Naukowy Warszawski, a do stanu Nauczycielskiego podług art: 1go nienależący, niepodlegaią rozporządzeniom niniejszego Ukazu."

W dniu 16m b. m. odbyła się konsekracja Kaplicy przy Instytucie Nauczycieli Elementarnych w *Radzyminie*. Nie pierwszy to iuż Przybytek PAŃSKI, który w roku b. ze szczodrobliwości N. PANA, wzniesionym i ukończonym został. Konsekracji rzeczonej Kaplicy dopełnił JW. JX. *Tomaszewski*, Biskup Kuiawsko-Kaliski, w asystencji W. JX. *Skwarca*, Kanonika katedry Włocławskiego, w obec: JW. *Mackiewicza* Naczelnika administracji okręgu Naukowego Warszaws:, tudzież innych Urzędników tegoż Wydziału z Warszawy przybyłych, i Władz miejscowych. Po dopełnionej konse-

kracji, JW. JX. Biskup, w ojcowskiej do Uczniów przemowie, przedstawił im ważność odbytego aktu i obowiązki wdzięczności dla N. MONARCHY i Namiestniczej JEGO Władzy, która z taką hojnością przychodzi w pomoc ich religijnemu i naukowemu ukształceniu. Następnie JW. JX. Biskup odprawił pierwszą mszę solenną w nowo poświęconej Kaplicy *sub invocatione* Śgo JANA *Nepomucena*, a W. JX. *Fabrycy*, Prefekt Instytutu, miał stosowną dziękczynną przemowę. Ceremonja konsekracyjna zakończoną została odśpiewaniem Hymnu ŚŚ. AMBROŻEGO i AUGUSTYNA, tudzież modłami za N. PANA i Dostojną Jego Rodzinę. W końcu JW. JX. *Tomaszewski*, udzielił Sakrament BIERZMOWANIA, 27 uczniom szkoły wzorowej przy Instytucie. W czasie mszy Śtej, Uczniowie Zakładu, pod dyrekcją JP. *Rzętkowskiego*, Nauczyciela organnych śpiewów, z wzorowym porządkiem wykonali między innemi OJCZE NASZ J. *Stefaniego*, *Gloria* i *Ofertorium* ś. p. Józ: *Krogulskiego*, i Hymn *Lwowa*. Przy wyjściu z Kaplicy JW. JX. Biskup pożegnanym został przez uczniów, śpiewem odpowiednio do okoliczności przez Nauczyciela *Rzętkowskiego* ułożonym. Wieczorem JW. JX. *Tomaszewski* zwiedził Kościół Parafjalny Radzymiński, i skromne mieszkanie miejscowego Proboszcza W. JX. *Hollaka* Prefekta Instytutu Głucho-niemych w Warszawie. Instytut Nauczycieli elementar: w Radzyminie, przeniesiony i w nowo wyłącznie na ten cel wystawionym gmachu umieszczony, za staraniem JW. Jenerała-Lejtn: *Okuniewa* Członka Rady Administracyjnej, Kuratora Okręgu Naukowego Warszaws:; wybudowanym został o ile nam wiadomo, wedle planu Budowniczego *Corazzi* (Koraczy), i pod kierunkiem Budowniczego *Sulimowskiego*. Ołtarz w Kaplicy ozdobiony obrazem pędzla ś. p. *Kokulara*, przedstawiającym pamiętne słowa ZBAWICIELA: »*Oddaj* BOGU *co iest* BOSKIEGO, *a Cesarzowi co iest Cesarskiego;*" wykonał JP. Mik: *Jaroszyński* majster stolarski, właściciel posesji przy ulicy Chmielnej w Warszawie. Radzymin iest majętnością JW. Szamb: *Kruzenstern*.

Mianowani przez Radę Administr: 5go b. m.: Ludwik *Poths*, dziedzic dóbr Młociny, Sędzią Pok: Okr: Warszawskiego Wydz: 1go; Henryk *Rossman*, dziedzic dóbr Bielawy, Sędzią Pok: Okr: Warszawsk: Wydz: 2go; X. Mat: *Naruszewicz*, Kanonik Augusto:, Dziekan Warsz:, Proboszcz Parafii Śgo ALEXANDRA w Warszawie, i Jan *Żarnowski*, b. Inspektor Nacz: Komory Konsumowo-Składowej, Emeryt, Sędziami Pok: Okręgu Warszaws: Wydz: 3go; Benjamin *Flatt*, dz: dóbr Arciechowa, Sędzią Pok: Okr: Warszaws: Wydz: 4go; Jan *Dwernicki*, b. Porucznik Huzarów wojsk Cesarsko-Rossyjs:, dz: dóbr Cyganówki, Sędzią Pok: Okr: Garwolińskiego; Hieronim *Miński*, dz: dóbr Krassowa, Sędzią Pok: Okr: Radzyńskiego, i Alex: *Grochowski*, dziedzic dóbr Przytuły, Sędzią Pok: Okr: Ostrołęckiego.

Komisja Rząd: Spraw W. i D. reskryptem z dnia 10/22 z. m. zawiadomiła, iż N. PAN, przychylnie do przedstawienia JO. Xcia Namiestnika Król:, wchodząc w położenie mieszkańców tegoż Królestwa, którzy z powodu nieurodzaiów będąc w biednym stanie, nie są w możności udzielać żołnierzom pożywnego przywarku, Najmiłościwiej rozkazać raczył: udzielić wojsku oddzielny dodatek pieniężny, w tym celu, aby wojsko rozkwaterowane było na ciasnych kwaterach (czyli więcej jak po iednemu na każdej kwaterze), i aby dla żołnierzy przygotowywaną była żywność w kotłach, do nowego zbioru zboża, własnemi środkami właściwych pułków, komend, szwadronów lub baterji; tudzież, aby do gotowania strawy i wypieku chleba, potrzebna ilość drzewa, a mianowicie po dwie szczapy na dobę dla 10 żołnierzy, podług ogólnego porządku, za stosownemi zapotrzebowaniami na rzecz funduszów Skarbu od Liwerantów dostawy opału i światła dla wojsk pobieraną była.

Katarzyna *Czempińska*, onegdaj zeszła z tego świata. Pozostała Matka wraz z Siostrą i Bratem, zapraszaią Krewnych, Przyiaciół i Znaiomych na exportację zwłok dziś o godz: w pół do 6tej po połud: z Kościoła XX. *Bernardynów*, na smętarz Powązkowski; oraz na żałobne Nabożeństwo, poiutrze o godz: 10tej z rana, w Kościele XX. *Kapucynów*, odbyć się maiące.

Jutro Pociągi Drogi Żelaznej odejdą z Warszawy: 1) *Pociągi zwyczajne:* O godz: 10tej rano, do Rogowa i Łowicza; o godz: 4tej po południu do Łowicza; o 5tej po południu do Grodziska. 2) *Pociągi spacerowe:* O godzinie 11tej rano do Pruszkowa i Grodziska; o godz: 12ej w południe do Skierniewic.

Mappa Królestwa Polskiego, *Kolberga*, w 8miu sekcjach, nowo poprawna, z oznaczeniem Kolei Żelaznej i wszelkich szczegółów, podzielona na 5 Gubernji, iest do nabycia w Składzie A. *Dal Trozzo* przy ulicy Senatorskiej; cena takowej iest zł. 40.

Już rozpoczęły się kąpiele *Wiślane*, tak w Wiśle, iak w Łazienkach pływaiących na takowej urządzonych. Woda *wiślana* iak wiadomo użyta na kąpiel, iest może najzdrowszą ze wszystkich rzek *Europy*. Dla tego wszyscy do tych kąpiel cisną się skwapliwie. Jednak są tacy i tych liczba niemała, którzy trzymaiąc się tradycjonalnej praktyki, czekaią na dzień Śgo JANA Chrz:, aby ablucje swoie rozpocząć.

Nakładem i drukiem S *Orgelbranda*, Księgarza i Typografa przy ulicy Miodowej Nr 496 wyszło dzieło: *Użycie kartofli* na krochmal, syrop, cukier, gummę, iako też fabrykowanie z nich doskonałego piwa, podług własnych doświadczeń wieloletnich; napisał Robert *Philipp*, Chemik i Technik. Dołączono do tego dzieła 5 li-

tografowanych tablic, przedstawiających różne machiny, narzędzia i naczynia, maiące być użyte do powyższych wyrobów. Cena exemplarza zł. 6.

Nader przyiemne miejsce zwane *Zacisze*, pół mili za *Pragą*, zasługuie aby w tej porze było przez Warszawian odwiedzanem, gdyż w niem oprócz miłego w gaju spaceru, znajduią się rozmaite posiłki, a główną iest ta arcy ważna dogodność, że od iutra w każdą Niedzielę i Święto, Omnibusy kursować będą. — O sąsiednim *Lewicpolu* iuż donieśliśmy; dodaiem dziś, że w tem skutecznem dla zdrowia miejscu, prócz iuż wynaiętych na lato ze wszech względów dogodnych mieszkań, ieszcze znajduie się do naięcia lokal.

Z pomiędzy rozlicznych owoców w kraju naszym chodowanych, *Winogrona* bez zaprzeczenia należą do najposzukiwańszych. Winogrona w iesieni nie są trudnemi do nabycia, ale Winogrona zupełnie iuż dojrzałe w Mcu Czerwcu, iak najsłuszniej za wielką rzadkość uważać wypada. P. *Czepiński*, Właściciel ogrodu pod Nr 1447 przy ulicy Marszał:, Hożej i Wielkiej położonego, sztucznem ciepłem, przy starannem pielęgnowaniu, postawił winną *Latorośl* w możności wydania wczesnego i z wybornym smakiem owocu. Lubownicy zatem Winogron pośpieszą bezwątpienia korzystać ze sposobności nabycia tychże.

Wczoraj w Redak: Kurjera w imieniu klassy 4tej Gimnazjum Gubern:, złożono zł. 10 gr. 5 dla ubogich. BÓG zapłać.

Obowiązek nakazuie aby imiona Ludzi, którzy zasłużyli na cześć uwielbienia, nie tylko iedna rodzina miała w pamięci choć w małym zakresie tego pisma umieścić. Pozwolisz więc Szano: Lekarzu *Rozenblum*, abyśmy za trudy i prace przy gruntownem zgłębieniu poznania choroby zapalenia płuc, tej niebezpiecznej słabości, przedsięwzięte całą siłą nauki, iakie z twej strony Ojca naszego, starca przy schyłku dni życia po dwakroć zapadaiącego, starałeś się wyprowadzić, mogli choć w tych martwych wyrazach złożyć dozgonną wdzięczność, a tem samem i szacunek, który wiecznie za przywrócenie Żonie Męża, a najlepszego Ojca dzieciom i Wnukom, Rodzina dla Ciebie Szanowny Lekarzu zachowa. — *Dąbrowscy*.

Wczoraj w Teatrze Rozmaitości pierwszy raz przedstawiona Komedja iedno-aktowa *Pod strychem*, pomnożyła liczbę tych dzieł scenicznych, któremi Artysta Dr: Stanisław *Bogusławski* zadowalał Słuchaczów. Jeden z wczorajszej Publiczności, tak skreślił obraz tej komedji:

Wesoła i dowcipna, zwięzła a nie długa,
Krytyczna bez obrazy; taka iej zasługa.
Grzmoty oklasków były iej zapłatą,
I zasłużyła na to.

Artyści Wszyscy (JPanie *Kostecka*, *Komorowska*, JPP. *Jasiński*, *Bogusławski*, *Karasiński*) zostali przywołani; zapytano o Autora, i przywołano. Po *Wendecie*, przywołany JP. *Żółkowski*.

Woda *Mineralna Szczawnicka* i *Krynicka*, nadeszła do Składu Stan: *Rozmanith*.

Kurs wczorajszy: Listy zastawne nowe, za 100 zł., od r. s. 14 k. 82 (zł. 98 gr. 24); do r. s. 14 k. 85 (zł. 99); wartość kup: k. 29½.

W mieście *Skierniewicach*, w trzecim domu po prawej stronie za Kościołem idąc w Rynek od Foxalu, na prędce dla dogodności publicznej, otworzoną została *Cukiernia*, Mateusza Moratt, w której oprócz przekąsek mięsnych i przedmiotów cukierniczych, dostać można wszelkich napojów i trunków po cenie umiarkowanej.

W dniu 22 Kwiet: r. b. w nocy, w mieście *Poddębice*, w mieszkaniu Proboszcza, zbrodniarze, których podług wszelkiego podobieństwa było 3ch, wydarli okiennicę i okno, poczem z pokoju sypialnego z szafy zabrali 10 koszul męzkich i kilka złotych miedzią, a następnie rozbiwszy kuferek, wyięli około lub przeszło 300 zł., w pośród których w woreczku iedwabnym czerwonym było w złocie duk: 5. Biuro Warsza: Ober-Policmajstra uprzedza niniejszem wszystkich, aby na skradzione przedmioty uwagę zwracali, a za dostrzeżeniem onych, najbliższej Władzy Policyjnej o tem donieśli. (G. P.)

Osobliwość — W zeszłym Marcu, w Gubernji Wileńskiej, w dobrach Hrab: *Tyzenhauza*, wszczęła się burza, uderzały pioruny, i wśród gradu, spadła *manna*; o czem iest obszerna wiadomość w Nrze 41 Tygodnika Petersburgskiego.

Anglja. — W *Liwerpolu* trwa mniemanie, iż rząd znacznie zniży cło wchodowe od brazylijskiego cukru, gdyż susza w Indjach zachod: zniszczyła zbiór cukru do 30,000 beczek. — Kapitan *Warner*, wynalazca sposobu zniszczenia od razu flot i twierdz za pomocą iednego wystrzału, w liście do Lorda *Ellenborough* (Ilenboru) użala się, iż iego wynalazek nie został ieszcze oddany pod rozpoznanie bezstronnej Komisji. — Głoszą, iż w Mexyku chcą ustanowić tryumwirat.

Francja. — Podług pisma apostolskiego Wikarjusza w *Tong King*, Chrześcjanie mogą tamże publicznie wyznawać swoią religję. — P. *Thomas* były Notarjusz, został aresztowany iako obwiniony o rozsiewanie listów grożących podpalaniem. — Zbrodniarz *Lekomt* wszedłszy na szafot, nim został gilotyną ścięty, okazywał żal, uściskał 2-krоć będącego przy nim spowiednika, i pocałował Krzyż mu podany.

Hiszpanja. — Byli Ministrowie portugalscy Bracia *Kabral*, przybyli do *Madrytu*.

Niemcy. — Z *Mnichowa* donoszą, że Baron *Malcan*, Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny Bawarski przy dworze Wirtembergskim, został mianowa do sprawowania takichże obowiązków w *Petersburgu*.

Turcja. — W miejsce *Muhameda Ali* Baszy, *Tahir* Basza mianowany Kapudanem Baszą, a drugi Wielkim Marszałkiem cesarskiego pałacu. — Wice Król *Mehmed Ali*, ma przybyć do *Stambułu* z flotyllą; bezpieczeństwo iego osoby zawarowały mocarstwa.

Włochy. Rzym 4 Czerwca. — Zwłoki Papieża GRZEGORZA XVIgo, przeniesione zostały od bazyliki Śgo PIOTRA i wystawione w Kaplicy N. SAKRAMENTU. Kolegjum Święte zebrało się poprzednio w sali zwanej *Dei Paramenti* przed Kaplicą Syxtusa IVgo, aby odbyć pierwsze posiedzenie przygotowawcze. Sekretarz kongregacji odczytał głośno ustawy kanoniczne Papieża *Grzegorza Xgo*, *Juljusza IIgo*, *Piusa IVgo*, *Grzegorza XVgo*, *Urbana VIIIgo i Klemensa XIIgo* o wyborze Kapłana Najwyższego, a następnie wszyscy Kardynałowie złożyli przysięgę najściślejszego dopełnienia powyższych przepisów. Następnie zniszczono pierścień rybacki i pieczęć; zatwierdzono na urzędowaniu Gubernatora Rzymu i upoważniono 2ch Kardynałów do przedsięwzięcia potrzebnych przygotowań na konklawe w pałacu Papiezkim na górze Kwirynalskiej. — Jutro rano Kardynał *Macchi* w asystencji całego wyższego Duchowieństwa, celebrować będzie pierwszą Mszę za duszę zmarłego OJCA Śgo. — Zapewniaią z dobrego źródła, że zmarły Papież pozostawił bulę, którą wzywa Kolegjum Święte, aby się natychmiast po iego śmierci zgromadziło, i iak najspieszniej do wyboru następcy iego przystąpiło. (Jour: de Francf:)

Rozmaitości. — W *Wrocławiu* 19go z. m. zdarzył się okropny przypadek, to iest dubeltowe zabójstwo, i to w gmachu gdzie mieści się biuro rządowe; dwaj bracia popełnili ie, ieden, to iest młodszy otruł się i może będzie uratowanym, drugi zastrzelił się tejże godziny. — W węgierskiej wiosce *Koscholna* około *Tyrnau*, młynarz z swoią żoną niemaiąc dzieci, przybrali sobie syna, i wychowali go; miał on teraz iuż 30 lat i był uczciwym, pracowitym, wiele dziewcząt wzdychało do niego, miał bowiem iuż dorobny maiąteczek, a i przybrani Rodzice chcieli mu także swego udzielić, gdyby chciał żonę poiąć, ale on był stale zimnym dla płci piękniej. Rodzice czasem widzieli że miewał pomieszanie zmysłów, ale że to przechodziło, mniej dbali na to. Pewnego poranku w Maju tego roku, kiedy młynarz był na dziedzińcu, woła na niego wychowaniec przez okno, Ojcze! ojcze! ia Matkę zabiłem i szukam u niej duszy, ale nie mogę iej znaleść. Przestraszony młynarz, wpada do stancji i znajduie żonę swoią zarzniętą w krwi broczącą. Naturalnie, zaraz mordercę związano i do więzienia odprowadzono, ale dla czego wprzódy nie zwrócić było oka, kiedy widziano że miewał pomięszanie. Szczegolną iest rzeczą, że mieszkańcy wszyscy tej wioski utrzymuią, iż mu iedna z dziewcząt zadała *Napój miłosny*, przez co rozum stracił. — W Nowym Orleanie poślubił nieiaki *Buddington* murzynkę; wprzódy iednakże musiał przysiądz, że w nim iest choć kropla krwi *murzyńskiej*; cóż tedy uczynił? przeciął sobie na ręce ciało i wpuścił parę kropli krwi swoiej narzeczonej, a tak śmiało mógł przysiądz; odziedziczył on za swoią narzeczoną, która była córką iednego z najbogatszych kupców kraiowców, 60,000 dolarów; iednakże biali iego towarzysze, zrobili mu po ślubie kocią muzykę i ledwie uwolnił się od niej 400 dolarami.

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Babikow Jen: z Gub: Czernichow:; Goldschmid Markus Kup: i Goldman Izydor Kup:, z Wrocławia; Szyszkowicz Henr: Dok: z Galicji; Woroniecki Kalixt Xiążę z Glinek. (G. P.)

DONIESIENIA.

Dziś rano ciepła stopni 13. Wczoraj w południe 20.

TEATR WIELKI. Jutro, 2gi raz *Stradella*.

O KONCERTACH iutrzejszych, Afisze doniosą.